

1497

מדינת ישראל
הכנסת

...ב.ב.

פרוטוקול מס' 27/ב

מיטיבת ועדת החינוך והתרבות שהתקיימה
ביום ג', ב' באדר ב' תשי"ז - 53.57
בשעה 11.15.

נוכחים:

חברי הוועדה:	ט. פרטיץ - היו"ר.
	פ. זואריץ'
	ט. כפרי
	ד. נצר
	ר. צברי
	א. רזיאל-נאור
	א. תלמי

מזמנים:

מ. אבידור -	המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.
י. שריד -	המטנה למנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.
א. בר-תנא -	סגן המנהל הכללי במשרד החינוך והתרבות.
ר. סטנר -	היועצת המטטטית במשרד החינוך והתרבות.
י. מיוחס -	מנהל לשכת הנוער.

סדר-היום:

- א. שאלות ותשובות.
- ב. המסך חסקירה על פעולות לשכת הנוער.
- ג. הדיון על סקירת פעולות לשכת הנוער.

=====

היו"ר ט. פרטיץ: פותחת את הישיבה.

סב/

ועדת החינוך והתרבות
5.3.1957
שאלות ותשובות.

א. תלמי:

בהיזון מסדיה במצאת ההצעה להוסיף שתי שעות לעבודת המורים, האם דבר בענין זה, מה הפרוצדורה לקראת ההחלטה או אי-החלטה?

י. שריד:

בשנועות האחרונים עוסק משרד החינוך והתרבות בבדיקה מה תתנה שתי השעות הללו: א. מבחינת הצמצום בכוחות הוראה; ב. מבחינת תקציבית; ג. מה הם הקשיים המרגוניים והפדגוגיים שיכולים לצמוח עם תוספת שתי השעות? משיחות ראשונות עם המורים הבנתי שישנם כאלה המתנגדים לכך ומחזרים החושבים שיש להוסיף את שתי השעות. הנימוקים הם שונים לכך, יש מי שחושב שיהיה בזה עומס גדול יותר על המורה, יש מי שחושב שלא צריך להוסיף את שתי השעות לא בגלל העומס על המורה, אלא בגלל הקשיים שיתהוו במתן הדבר יכול לגרום לידי כך שיתהווה פיצול גדול יותר בתוך המאות בין המורים, מפני שמורים רבים יצטרכו להגלים את שתי השעות וזה יגרום לפיצול במתות הגבוהות והבינוניות. מכל מקום, מנו נברר את כל הבעיה הזאת.

אולם מנו הגענו לידי מסקנה על יסוד

הבירורים הראשונים שכבר קיימנו, כי למרות כל הקשיים והליקויים שיכולים להתגלות בסידור העבודה בבתי-הספר, יש לתבוע מן המורים את התוספת הזו של שתי השעות ללא תשלום נוסף. הנימוקים שלנו הם שניים: 1. מנו עומדים בפני הכרח של קיצוצים בתקציב והתוספת הזו של שתי שעות יכולה לתת לנו כבר השנה - כלומר בשבעת החדשים שמספטמבר 1957 ועד סוף 1958 - קימוץ בסכום של 750,000 ל"י בקירוב, לפי הערכתנו. 2. הנימוק השני איננו פחות חשוב והוא - כוח האדם. לפי כל האישובים שלנו מנו נעמוד בפני מצב חמור ביותר לקראת שנת הלימודים החדשה במציאת כוחות הוראה בקשר עם הגידול הטבעי והעליה הגדולה המגיעה ארצה.

יוצא איפוא, שאם גם עומדת השאלה שפה

ושם יתגלו קשיים מרגוניים בבתי-הספר, לעומת אפשרות בלתי בטוחה של מאות וגוללי אלפי ילדים שישארו ללא מורים - מנו מעדיפים קשים בבתי-הספר על המחזור שיכול להיווצר. תוספת זו של שתי שעות יכולה לתת לנו בחשבון זהיר כ-250 משרות. כלומר, אם יחסרו לנו 250 מורים זאת מותרת שלא יהיו מורים לעשרת אלפים ילדים. ברור, שאסור לנו להתעלם מכך ואסור לציבור המורים להתעלם מכך והוא לא יוכל לעמוד מנגד ולומר שאין הם יכולים לפתור את שאלת המורים.

מנו בפנה באופן רשמי למרכז הסטודנטים

המורים בהצעה זו. אבל טרם שאנו פונים באופן רשמי רצינו בכל זאת להבטיח שדבר זה יתקבל על דעתם. לכן פנה תחילה ראש החינוך המקצועי, מר בקר, למרכז המורים באופן רשמי, כי הוא יכול לעזור זאת בתורף תפקידו ותבע מהם תוספת זו של שתי שעות.

יחד עם זאת ידוע לנו שמתנהלות שיעור

במפלגות שונות בין הנציגות של אותה מפלגה במרכז המורים לבין מזכירי אותה מפלגות השונות, כדי להבטיח את הדברים. ברור שעל כך תהיה מערכה איבורית וכל סיעה במרכז המורים רוצה לדעת מהי עמדת המפלגה. מנו כל מפלגה רוצה לדעת מה עמדת סיעתה במרכז המורים. עדיין אין סיכומים במפלגות, במידה שהדברים ידועים לי. אבל מן עומדות בפני סיכומים. בחדמי תהיינה מפלגות שתאמרנה הן ומחזרות - לא. אולם יש להבטיח את הענות מרכז המורים לתביעתו הרשמית של משרד החינוך והתרבות. הצעה זו תוגש בקרוב באופן רשמי למרכז המורים.

ועדת החינוך והתרבות
5.3.1957
שאלות ותשובות.

ש/

י. שרוד:

נוסף לכך היתה פניה למרכז הסוגדרות המורים על פטרות של תוספת 6 שעות לטורות בשוואות, להשלמת פטרות. רק עם לילדים קטנים מינה יכולה לעשות זאת. מולם עם לילדים מעל לגיל 6, יש להטיל עבודה של 30 שעות. יש לנו רושם שבענין זה לא תהיה התנגדות במרכז המורים. גם כאן, יתכן שלא נוכל להגשים את הדברים בבת אחת ולא בכל בית-ספר. אבל במספר בתי-ספר ובמקומות מסויימים אנו רוצים להבטיח זאת ויש לנו הרושם שלא תהיה התנגדות לכך.

א. תלמי:

אני רוצה להציע שאלה זו לסדר היום. אנו דנים בכל בעיות המורים, בהכשרת מורים, בחינוך השלים ורוצים להביא את הסורה הטובטר לתלמיד. מולם חשוב מאוד שחברי הוועדה יחוו את דעתם בענין זה, כי גם כאן ישנם צדדים שונים, פדגוגיים, תקציביים וחסכוני בכוח אדם.

היו"ר ש. פרסיץ:

בכל הדיונים בוועדה ישנם אילוטי דברים וגם בשאלה זו ומינני רוצה צורך בדיון מיוחד, כי עמדת הוועדה בשאלה זו ברורה בהחלט. מולם עם את עומדת על כך, אני יכולה להצביע.

ה צ ב ה

בעד הצעת חברת-הכנסת תלמי - מיעוט
ב ג ד - רוב.

ה ח ל ט ה

היון לעמיד את הצעת חברת-הכנסת תלמי בסדר היום.

ב. המשך הסקירה על פעולות לשכת הנוער:

י. סינחט:

רצוני לומר מלים אחדות על המועדון ובית התלמיד. שני טוסדות הלה המורים לבית-הספר ומתקיימים בתוך בית-הספר בשעות אחרי הצהריה, הבאים להשלים את תפקיד בית הספר, המועדון הוא לכתות א' - ד', כלומר, לגילאים הצעירים. ומילו בתי התלמיד הם לכתות ה' - ח', כלומר לגילאים העליונים. המועדון מיועד לילדי הורים שאינם חוזרים מעבודתם לפני שעות 14.00 או 15.00 אחרי הצהריים והילדים עלולים להשאר ברוב ללא סיפול. על מנת להבטיח את הגשר הזה נוצר המועדון בבית-הספר בכתבות מרוחות הורים על-ידי מחלקת התנועה, המשמשת גשר בין אלימודים בבוקר ובין הפעולה המועדונית אחרי הצהריים. הילד מוצא במועדון מינה שקטה, ואנו משתדלים לעשותה גם בעימה. שם הוא מבלה את זמנו בתכנית מגוונת של הכנת שעורים, משחקים חברתיים, מלככות יד, שירה, נגינה, שיחה, וסיפור. ישנם כאן אנשים שהיו ממניחי היסוד של המועדון לילדים, כמון חברת-הכנסת נאר,

5.3.1957

המטח הסקירה על פעולות
לשכת הנוער.

י. מיוחס:

ואני מסער שטיפוס זה ידוע לרוב הנוכחים. לכן לא ארבה עליו דברים.

לאחר קום המדינה התחלנו בפתיחת מועדונים במוטבי עולים. כאן בא המועדון לשמש תפקיד של זירוז קליטת ילדי העולים בדרך המטחק והטעסוע; בדרך זו קל לילדים לקלוט ניבי לטון, אשר חשוב ביותר שחם ירכשו אותם, או חרגלים חברתיים בשטח ההנהלה והאחריות האיטית. באחד ממינוסי המורים ביטובי עולים אמר אחד המורים, כי לילדים אלה אין ילדות וכאשר הם חוזרים מבית-הספר הבייתה הם נדרשים לבצע עבודות בית שונות ולעזור להורים ואין להם אותה שמחת ילדות. אולם באותם יטובי עולים שיש בהם מועדונים ניתנת להם חרגסת החוויה הזו של שמחת ילדות. אולם כפי שפבר ציינתי ישנם רק 22 מועדונים כאלה מתוך 200 מוטבי עולים. ברור, שאין הקומץ מטביעה את הרעב.

תכנית בקועדונים אלה היא אותה תכנית שכבר ציינתי. אולם אנו מטודלים להתאימה לסגנון החיים בכפר ולסלב כאן פעילויות שונות הקטורות במטח החורים.

אשר לבתי-התלמיד - הם מכוונים לילדי הגילים הגבוהים יותר. בית-התלמיד מאפשר פיתוח יתר של ההנהלה העצמית, כי כאן ישנה השלטת אחריות גדולה יותר על הילדים, ובעיקר, שמים את הדגש על פיתוח הנטיות האיטיות של הילד, כמו, ציור, נגינה, מחול, פיתוח נטייה ספרותית של הילד על-ידי הוצאת עתון ודראמה.

הפעולות מתנהלות בדרך של חוגים. הילדים בוקרים לעצמם חוג אחד או שניים. החוגים נפגשים פעם או פעמיים בשבוע. ברור, כי בית-התלמיד מטלים את תפקידו של בית-הספר, ונראה לי, בצורה הנאותה ביותר.

אולם דרושים לכך שני תנאים שלא תמיד אנו מצליחים להטיגם: 1) בכית-הספר צריך להיות מורה המוכשר לנהל את בית-התלמיד. זאת אומרת, מורה-מחנך שיש לו ענין וגישה לילד גם מחוץ לכיתה. אם אין מורה כזה נקלט בו אורגנית. באותם המקומות שם אנו מצליחים להטיג מורה כזה ניכרת ברכה רבה.

2) לכית-התלמיד יש צורך בכנין מסלו. לחוגים יכולים הילדים להשתמש בחדרי הכיתות. אולם לריכוז הפעולות החברתיות יש צורך במקום להתגדרות עצמית שיהיה מקוטט ומרוהט לצרכי הפעולה המועדונית. אולם גם דבר זה איננו ניתן בכל בתי-הספר ולצורך זה אנו מטמטים בחדר כיתה רגילה. דבר זה הוא באמת חסרון רציני עד כדי כך שיש המהרהרים אם אפשר לפתח פעולה עצמאית-חברתית במסגרת בית-הספר אם אין אפשרות לתת לכך בנין עצמאי, כי אז חסר יסוד חשוב בחיי חברה עצמאית. אולם במידה שאנו מצליחים לפתח את בית-התלמיד, אני סבור שבית-הספר כמוטד חינוכי יכול לבוא על תיקונו, שאם לא כן הוא עלול להחישך למקום לרכיטת ידיעות. כלומר, הפיכת בית-הספר לבית-ספר קהילתי - זו טאיפה הניתנת להגטמה באמצעות ובעזרת המועדון ובית-התלמיד.

תפקיד נוסף יש לבית-התלמיד ולמועדון והוא: תרחקת הילדים מהשפעת המיסיון. כידוע לכם השפעה זו קיימת בכמה וכמה אזורים בארץ. באותם המקומות שנגע המיסיון מורגש אנו מטודלים לפתוח מועדון. פעולה זו נעשית בטיחוף עם אקרון ילדינו, מטוד חסעד ומטרד הדתות. בדרך זו קמה רשת של מועדוני תקוותנו, אשר תוך שיתוף אתנו

5.3.1957

המסך הסקירה על פעולות לסכת הנוער

י. מיוחס:

הט ממלאים את התפקיד הזה. ישנם כ-20 מועדונים כאלה, אשר יש להם הנחלה עצמית שנוצרה על-ידי האגודה הציבורית הנקראת "קרן ילדינו". וטבת-ראש הוועד הציבורי היא יוטבת-ראש היטיבה ומטרד הסעד, מטרד הדתות ולטכת הנוער מטתפים פעולה בפתיחת המועדונים הללו. עלי להוסיף, כי יחסי הגומלין בין ההטלה ולטכת הנוער ימצאו את סידורם בזמן הקרוב.

פינות המסחק ומגרסי המסחק - יש להבחין בין שני סוגים אלה. אפשר לומר, כי פינות המסחק צוות כפטריות, ובעיקר, בסבתיים. או שלוש הסבים האחד ונות. פינות אלה הן מעין סימפליפיקציה של מגרסי המסחקים. יש בהן מתגמים של מסחקים, אבל אין שם מדריך ומבנה למועדון. זוהי פינה נעימה שיש בה נדבדות, צעדי-ענק, סולם טיפוס, פינות נוי, דטאים וצמחים. פינות אלה מוטכות את הילדים, ולמעשה אפשר לומר שהן מטמטות גורם לתרחקת הילדים מהרחוב וריכוזם בפינות הללו.

אנשי החינוך בארץ סבורים שפינות אלה הלכו רק מחצית הדרך, אם כי חשוב מאד להתקין פינות כאלה, הרי אנו סבורים שהן לא תמלאנה את תפקידן אם לא יהיה בהן כוח הדרכה המכוון את הילדים ומבנה למועדון שבו אפשר יהיה לרכז את הפעולות החברתיות. כאן יצאה חיצמה מעיריית חיפה וממקומות אחרים, כי הם ראו בכך מנוף חינוכי. אולם יש צורך להטלימו כדי שהוא ינוצל כהלכה.

לעומת זאת מגרס המסחקים הוא מוסד שלם יותר. יש בארץ כ-200-250 פינות מסחק ו-16 מגרסי מסחק. למגרס המסחקים ישנם 3 יסודות: מתקנים, מבנה למועדון וכוחות הדרכה. למעשה אפשר לומר, מגרס המסחקים מהווה מוסד נופס "פאר אקסלנס", כי הילד מרגיש עצמו כאשר הוא נכנס למגרס המסחקים כאילו הוא נכנס לממלכת שלו והוא מוט בעצמו ואיש אינו מכיא אותו לטם. הוא בוחר לו את הפעילות בה הוא מעוניין; הוא משתתף בקבוצה מסוימת. יש לו פינות למלאכה, טחמט, דראמט, מחול וטפרות. כאן באמת ניתנת לילד אפשרות לחשתתף בחברת ילדים עצמאיים. לדעת, המגמה צריכה להיות: השפכת פינות המסחק למגרסי מסחק. אזי הן תקבלנה את המטמעות המלאה.

בתי-הנוער - זהו חטלב העליון של מוסדות הנופט, זוהי מעין גולת הכותרת של סוגי המוסדות הטובים. ישנם מסך-הכל 16 בתי-נוער. זהו מוסד המכוון לגילים העליונים של בית-הספר היסודי, כלומר, לילדים בגיל 12-14 ולנוער בגיל 14-17. זאת אומרת, לאותה טכנת נוער שנטארה ללא מסען רוחני למסיימי בתי-הספר היסודיים. טאנים ממסייכים בלימודיהם בבתי-ספר על-יסודיים. זהו מעין מקלט חברתי-תרבותי לנוער.

בית-הנוער הוא בנין מרווח. יש בו אולם, חדרי מועדון ופינות טובות. בתי-הנוער הטופוסיים הם: בית-צבי קליר ברמת-גן, בית-התרבות לנוער ביפו, בית-הנוער על-טם ברוך בן-יטי, בית-הנוער שבבקעה בירושלים של המזרחי, ובית-הנוער ההולך ומוקם עתה בירושלים על-טם מטה נובומיסקי. אנו מקווים שבנין זה ייגמר בסוף הקיץ. הוא מוקם מתרומתו האיטית של נובומיסקי. הוא קיבל טטח של 12 דונם ואנו מקווים שזה יהיה אחד המפעלים היטיים בטכונות המאוכלסות בירושלים. כן ישנו בית-נוער אחד המוקם על-ידי הפדרציה של ארגוני יהודיים בכריטניה הגדולה לזכר מר מרגוליס.

בתכניתנו להקים פדרציה של בתי-נוער שתהיה להם הנחלה ציבורית עצמאית לגיוס אמצעים לפיתוח הפעולה ולביצוע התכנית של חילופי מדריכים מהארץ ומחוץ-לארץ. כידוע לכם, ישנה פדרציה

5.3.1957

המסך הסקירה על פעולות לשכת הנוער.

י. מיוחס:

יהודית טל בתי-נוער שמרכזת בניו-יורק ויתכן שייטלח גם שליח מיוחד על-ידם לכאן.

אכסניות נוער - זהו מוסד הידוע לרובכט. תכניתו היא לעודד את הטיולים לחכרת המולדת, ובעיקר, טיולים ברגל; אף לתת הזדמנות לבתי-הספר להביא את תלמידיהם לאכסניות נוער כדי שלא יתגלגלו בחדרי בתי-הספר בין הסולחנות ותחת הסולחן. ישנן למעלה מתריסר אכסניות נוער: בגליל המערבי, בגליל המזרחי, בעמק הירדן, בעמק יזרעאל, בעמק חפר, באר-טבע, בסדום, בירושלים, בעין-גדי, בקרית ענבים ובעין השופט.

אכסניות אלו מהוות מעין אגודה ציבורית, וזו גם הסיבה מדוע הם נתמכים על-ידינו, כי אנו רואים ברכה ביסוד אגודה ציבורית. האגודה קטורה עם ארגון בינלאומי. בכל קיץ יוצאת מטלחת של נוער לכינוס בינלאומי. זהו אחד האמצעים לקטור קטרים עם הנוער בארצות אחרות על בסיס של טיוריון. ישראל מופיעה בכבוד ומתקבלת בהערכה רבה.

אכסניות הנוער מתנהלות על-ידי ועד ציבורי המורכב מ-5 גופים: משרד החינוך והתרבות, הלשכה הראשית של הקרן-הקיימת-לישראל, חברת התיירות הממשלתית, הסוכנות היהודית ואגודת אכסניות הנוער. כל הגורמים הללו מטתתפים בתקציבים ומגייסים תקציבים מגורמים ציבוריים סונים. האגודה הציבורית היא הזרוע המבצעת של המפעל והיא מופיע כלפי חוץ.

עתה מתכננים אנו הפיכת אכסניות הנוער לבסיסים חינוכיים. כבר השתתפנו דוקטור בר-תנא ואנוכי בישיבת המזכירות הפדגוגית בקטר לכך ואנו רוצים שכיתות תצאנה ל-2-3 ימים לאכסניית נוער יחד עם המורה. הן תצאנה לשם לא רק בעונת הטיולים, אלא בכל ימות השנה ותכלנה סט בלימוד ידיעת המולדת, ידיעת הארץ, פרקים בתנ"ך ובטבע. אנו מקווים למנות באזרתנו אדם מיוחד ליד האגודה הבקי בידיעת הטבע, אשר יעזור למורה בכיצוע טיולים, מפני שתמורה עלול שלא להיות מוכן לצאת לטיולים ל-3 ימים. אבל אם יהיה במקום מדריך שיהיה בקי במקצוע ידיעת הטבע, אנו סבורים שנביא למעין מפנה בדרך הטימוס באכסניות. כן אנו סבורים שבדרך זו נביא במידה מסוימת לידי הגברת המחטת טיטות הלימוד בבתי-הספר.

קייטנות - זהו מפעל נופט ובריאות לילדי בתי-הספר בעונת החופט. הוא מתנהל כסיתוף עם מפעל התזונה שבמשרד החינוך והתרבות ולשכת הנוער. לשכת הנוער אחראית לתכנית החינוכית ומחלקת התזונה - על התזונה. מפעל זה מאריך את שנת הלימודים לחודס ה-11, זהו מפעל עממי רב-ממדים המקיף כ-30,000 ילדים ומשרד החינוך והתרבות והמדינה יכולים להתברך בו. אני סבור שזהו אחד המפעלים היפים. ישנן קייטנות ומועדון להצי יום ואחרים ליום שלט.

אולם סוג הקייטנות הנראה לנו כחשוב ביותר הוא זה שמקייט גם פנימיות. יושבת כאן חברת-הכנסת כפרי המטתתפת בוועדה המנהלת את המפעל הזה, ובוודאי בעזרתה ידועים לכת גם פרטים נוספים. כאן יש הכרח בחילופי אוכלוסה כדי שהקייטנות תמלאנה את תפקידן כלומר, אי-אפשר להטאיר את ילדי עמק בית-שאן, למשל, בקייטנות בעמק; או אי-אפשר להטאיר את ילדי באר-טבע בבאר-טבע ויש הכרח להעבירם לאזורים אחרים. מטוט כך נראה לנו שיש צורך בתכנון ארצי של מפעל הקייטנות.

לכן חשוב לנו הנקודה השניה בקטר לקייטנות והיא: יש הכרח לעבור לעזרת קבע לקייטנות. כרגע העזרה היא ארעית והרשות המקומית מתקינה את אשר מתקינה, אולם אנו סבורים שמפעל זה ממלא

5.3.1957

המטח הסקירה על פעולות לשכת הנוער.

י. מיוחס:

תפקיד חשוב מבחינת בריאותו של הילד ומטוט כן אנו סבורים שיש לעבור לעזרת קבע. שמחים היינו לו אפשר היה לעודד את הרטויות המקומיות שתעבורנה לעזרה קבועה. העניין עומד לדיון במסדר ואינני רוצה להודיע עליו כל עוד אי-אפשר להכריז על כך. אולם אני כאן מבטא את דעתם והרגשתם של מבצעי המפעל. כלומר, יש לעבור לטלב מתקדם יותר של הגשת עזרת קבע לקייטנות באותם האזורים בארץ שיש להקים קייטנות כמו: בחוף הים או באזורי ההרים המתאימים יותר לנופש והבראה.

ארגוני הנוער - הסיתוף בינם לבין המסדר

נוצר באמצעות הסתדרות הצופים העבריים, הם שתבעו את סיתוף הפעולה ואת חסות המסדר. כיון שהם רואים עצמם כארגון חינוכי חבא להסלים את תפקידי בית-הספר וזכאים לקבל את עזרתו של בית-הספר והמסדר.

בשנת 1935 חכירה המולקה לחינוך של הוועד

הלאומי בהסתדרות הצופים כארגון חינוכי הפועל באיטורה של המחלקה לחינוך. אותה סעה נוצר גם מצע לאיטור כל ארגוני הנוער המעוניינים לשתף פעולה עם המסדר. בשנת 1952 נתקבל מצע זה גם על-ידי ארגוני נוער אחרים כמו התנועה המאוחדת הפועלת עתה בחסותו של המסדר. שתי תנועות אלו נהנות אף מתמיכה קטנה, ולדעתי, התמיכה קטנה מאד; התנועה המאוחדת מקבלת 2000 ל"י והסתדרות הצופים - 9000 ל"י, כי מתחשבים כאן כוונתם.

ארגונים אחרים פתחו אתנו במשא-ומתן וביקשו

להבהיר את עמדותיהם. אולם לא הגיעו לטלב של קבלת נוטות מטוט שלא הגישו את מועמדותם. היו אלה: בני-עקיבא, התקני הצעיר, הסומר הצעיר ובית-אר. אולם טרם נתבטלה אצלם ההכרה עד כדי קבלת החלטה, כי החלטה צריכה להתקבל במוסד העליון של התנועה שבו היא מכריזה שהיא מקבלת על עצמה את עקרונות סיתוף הפעולה.

הכסרת מדריכים לכל סוגי הפעולות שמניתי -

עלינו להכסיר סגל מדריכים גדול. אנו עושים זאת באמצעות קורסים שנתיים. קיים מכון להכסרת מדריכים בתל-אביב תסתנהל בסיתוף עם עיריית תל-אביב.

כן ישנם קורסים כמעט שנתיים, של 8 חדשים

בסנה. אנו קוראים לקורסים אלה אקורס למלאי תפקידים מרכזיים, תסתנהל בתל-אביב בהסתתפותנו. בקורסים אלה אנו מוצאים את נציגי לשכות הנוער ומכשירים אותם לכך. לקורסים אלה מתקבלים בוגרי בתי-ספר תיכוניים המודיעים שהם רוצים לעבוד עם נוער ואז מתקבלת מועמדותם.

נוסף לכך ישנו קורס לאמדריכים בפועל

המתקיים מדי שנה בסנה. בו לומדים אלה העובדים כבר במועדונים ואנו מכשירים אותם תוך כדי עבודתם.

הסוג האחרון של הקורסים סכלל איננו מבוטל

אלה הם הקורסים העונתיים להכסרת מדריכים לקייטנות, כי לצורך זה אנו זקוקים למדריכים. לכן אנו עורכים קורסים קצרים להכסרתם.

אולם עתה, בעזרתו של דוקטור בר-תנא עומדים

אנו להנהיג בטמינרים, לעת-עתה כמקצוע בחירה, את ענין החינוך המטלים לתלמידי כיתות א'. דבר זה יתן לטמינריסטים ידיעה כוללת על המוסדות הללו ועם כניסתם להוראה יוכלו ליטול חלק בטח פעולה זה.

בסיום דברי אני רוצה להביע מטאלה אם מותר

לי: מדובר עתה על דרכים טובות לקימוצים. אחת הדרכים המוצעות היא מניעת כפילות על-ידי צירופים של גופים טובים הפועלים באותו מטח. ברור, כי לשכת הנוער במסדר החינוך והתרבות הוא המוסד המרכזי במדינה

5.3.1957

הדיון על סקירת פעולות
לשכת הנוער.

מיוחס:

העוסק בטטח זה; ואם ידובר על צירופים, אין לשכוח שהשדנקה הזו צריכה להיות מוטלת על לשכת הנוער במסגרת החינוך והתרבות.

היואר ט. פרסיץ: תודה רבה. אנו נכנסים לדיון.

ג. דיון על סקירת פעולות לשכת הנוער:

ר. צברי:

לדעתי, זהו דבר מצויין שקיימת אגודת אכסניות נוער, כי על-ידי-כך אנו מפעילים את הציבור. באיזה מפעלים אחרים של לשכת הנוער ישנן אגודות ציבוריות ומה חלקן בכל המפעלים של החינוך המטלים?

מה חלקה של לשכת הנוער ביחס לחינוך המטלים בתי-ספר לנערים עובדים, האם ישנה טם איזו שהיא פעילות? מה מצב המדריכים? האם הם מתגייסים לכך? האם ישנה כאן קביעות או התמדה? או האם ישנה כאן נדידה כמו בטטחים אחרים?

כאשר סאלתי אם ישנן אגודות ציבוריות אחרות המסתתפות במפעלי לשכת הנוער, הרי כוונתי הייתה לא רק מטום שהמטרד אינו יכול לטאת במעמסה, אלא שחשוב לשתף את הציבור שאינו יודע לאן להפנות את אמצעיו. לכן יש להעלות את הדברים ולהבהירם. למשל, האגודה לטיקום הנוער כוונתה לעזור לטירות המבחן ולחינוך המטלים.

אולם הייתי רוצה לדעת אם התגבשה כבר צורה מסויימת לפעולות לשכת הנוער? כי אנו טומעים על מועדונים טונים וכאן מהם המפעלים שתועלתם רבה יותר ומביאה את התוצאות הטובות ביותר? למשל, יש האומרים, כי מרכז שכונתי הוא חשוב ביותר, כי הוא מרכז בתוכו הכל. מטום כך תיה רצוי לדעת לקראת מה אתם הולכים? מהי הגישה לעתיד לבוא? מהו תחליך ההתפתחות בענין זה?

א. תלמי:

אשר למצע ארגוני הנוער עליו הם נדרשים לחתום בתורת כרטיס כניסה לתקציב ולהכרה בהם - למה זה נחוץ? מה הערך המחנך שבדבר זה? טמא יש בזה טעם לפגם מבחינה חינוכית? אני כופרת בערך המחנך של המצע ואני חושבת שהדא מחנך לסקר עם עצמט ועם הציבור. בניה, טאם תנועת השומר הצעיר היתה מוכנה לעשות סקר עם עצמה היתה מתקבלת בטבר פניט יטות. האט כך אפשר לנהוג?

מה המטרה שבדברך הן פדרציית הצופים והתנועה המאוחדת מקיפים רק 18,000 בני נוער ויש עוד כ-200,000 בני נוער אחרים שלגביהם החלטתם לדרוט את אטר אתם דורטים. מדוע חלק כה זעוט שבני הנוער נכלל בחטות המטרד על-ידי המגבלות הללו טקסה לקבלן במדינה דימוקראטית? לדעתי, המגבלה יכולה להיות אט לנוער זה אין מטרה המקובלת על המדינה. אולם אם קיים נוער חלוצי ומגטיט, מדוע אין לו זכות לכך, מדוע אין תנועות אלה יכולים להיות ממוסדות והמטרד?

דובר כאן על עבריינות ועל נואר עזוב. אולם מיהו המדריך הטבעי של הנוער, אט לא הנוער עצמו? מדוע אתם מסתפקים ב-18,000 בני נוער בלבד בו בזמן שהמדינה זקוקה לנוער הזה ולמטרותיה המוצהרות. אינני מנינה מדוע ועדת הטרים טנקבעה לדון בכך בחודט

5.3.1957

הדיון על סקירת פעולות לשכת הנוער.

א. תלמי:

יוני כדי לסיים את עבודתה תוך חודש ימים, טרם טיימה את הדיון ומאז חלפה כבר למעלה ממחצית השנה. אני חושבת שזה בלתי מחנכת ובלתי מוטרי הצורה בה מתקבלות תנועות הנוער. על מה צריך הסומך הצעיר לחתום כדי לקיים קייטנות? האם הוא צריך לחתום על כך שהילדים יהיו בריאים ואולי מחונכים קצת לקראת הגטמה?

ד. נצר:

האם קיים תיאום בין משרד הסעד לבין משרד החינוך והתרבות בפעולה המונעת? האם שיתוף הפעולה הוא מרכזי או מקומי? כי ידוע לי על מסא-ומתן בעיריית תל-אביב בדבר העברת המחלקה הסוציאלית למחלקת החינוך. האם ענין זה זז, ובאיזו סטאדיה נמצאים הדברים בוטריות המקומיות?

לדעתי, יש לעודד גופים ציבוריים ביחס לפעולות מטלימות של החינוך המסליים. כמובן, מתוך שמירה על אותם היסודות שהבחנו בחוק החינוך הממלכתי. יש להרחיב את הפעולה המונעת באמצעות גופים אחרים. אבל המשרד צריך להיות המכוון בענינים אלה.

כאשר ביקרנו בבית-הספר בראשון לציון ראיתי שט שלט שכתוב עליו, כי זהו מועדון של ארגון אמהות עובדות. ואכן, המועדון הזה נתמך על-ידי ארגון אמהות עובדות בראשון-לציון. אולם יש לראות, כי בענינים אלה יש איפה ואיפה. אני אומרת את הדברים מתוך ידיעת החוק שזה איננו אסור ויוצאת מתוך חנחה שעוד שנים רבות המשרד לא יוכל לעשות דברים אלה באמצעיו, הרי ברור שדווקא החינוך הממלכתי מאפשר לעשות זאת בתנאים מסויימים. התכנון והפיקוח הם של המשרד, המדריך הוא באיטורו של המשרד בהשתתפות ההנהלה המקומית של מנהל בית-הספר. אבל כאן יש איפה ואיפה, כי ישנן עיריות העוסות זאת ואחרות שאינן עוסות זאת מתוך כך שהן שחוטבות שדבר זה הוא אסור. למשל, בעיריית תל-אביב נעשית כל הפעולה על-ידי העירייה, אבל מותר לשתף ארגונים ציבוריים - דבר זה איננו נוגד את החוק.

דבר זה חשוב במיוחד בישובי עולים ואולי תצטרך הוועדה להקדיש לכך בירור מיוחד כדי לברר כיצד אנו מתייחסים לשאלה הזו, מפני שמדעים הדבר שיטתו רק 16 מגרסי משחקים בכל הארץ.

במיוחד מעניינים אותי מועדוני תקוותנו. מי היא הזרוע המבצעת כאן ומה תפקידה? כן מהי אגודת בתי-הנדצרה? כיצד מורכבת האגודה הציבורית הזו? גוסף לכך שמענו על אכסניות נוער המתקיימות על-ידי אגודה מסויימת, האם אלה הם גופים ציבוריים או קניינים האישי של אותם האנשים? כיצד מתנהלים הדברים הללו?

מהו שיתוף הפעולה עם ועדי החורים בענין הקייטנות? כי אם לא הארגונים הציבוריים יכולים לעשות זאת ועדי החורים.

אינני מקבלת את החלוקה שמועדון מכון לילדים בגיל רך ובית-תלמיד - לילדים בגיל גבוה יותר, אלא המועדון זוהי מטגרת סגורה יותר שאינה קטורה בגיל והוא מכון לילד מקופח יותר שאין לו בית ואין לו היכן להכין את הטיעורים. בית-התלמיד מכון לכידור ולהגברת הפעולה המועדונית, כי אני רואה במועדון אחד האמצעים לביצוע חוק חינוך חובה. לכן, הייתי רואה בחיוב חיפוי דרך כדי להרכות את רשת המועדונים.

דיכוננו רבות על חסיפנדיות מקרן ב'. הילדים הזקוקים לטטיפנדיה מקרן ב' יוכלו להגיע אליה רק באמצעות החינוך המסליים.

5.3.1957

הדיון על פעולות לשכת הנוער.

ד. נצר:

והמועדון, כי שט יט להם אפשרות של הכנת סיעוריים. גם בכך אני רואה את תפקידו של המועדון. מכל מקום, אני חושבת טרצוי תיה להעמיד בסדר-היות את ענין לשכת הנוער.

ה. יואר ט. פרסיץ:

כאשר אנו דנים במועדונים ובתי-תלמידים לראות יותר את בתי-הספר המוחזקים ואת העליה החדשה, כי שט הדבר הכרחי. האט נעטה חישוב במסרד כמה צריך לעלות פתיחת מועדון בכל בתי-הספר המוחזקים בהתישבות החדשה המתקיימים על עבודות דחק? האט נעטה חישוב באיזו מידה אפשר לשתף פעולה ולטלב פעולה זו עם אותן כיתות החכנה שמן ההכרח לפתחן בשביל ילדי העולים בגילים השונים, כדי שיוכלו ללמוד את הלשון ולחכנס לכיתה המתאימה? אני שואלת דברים אלה כדי לבדוק אם אי-אפשר להקל על התקציב על-ידי טילוב שתי הפעולות הללו. כלומר, טילוב המטחקים והכנת הסיעוריים עם הכיתות הקדם-מקצועיות - דבר זה יכול לתת לנו חרבה מאד.

ו. כפרי:

תחילה עלי לציין את פע לתה המבורכת של לשכת הנוער, ובעיקר, מאחר שהלכנו בקר זה של שיתוף ארגונים ציבוריים, כי הממשלה לא יכלה לשאת בעומס העצום הזה בפיתוח הערכים והחכרת הנוער שחסרים לו התנאים המינמאליים לכך. ברור שתקציב לשכת הנוער אינו ימל להקיף את כל הילדים. אני רק רוצה לקוות שהוא לא יקוצץ.

ישנו ערך עצום לפעולה המונעת ולהינוך המטלים. אולם גם כאן דרוש נושא הפעולה. מי יעטה את הפעולה המונעת בריכוזי עולים ובמוטבי עולים? מהיכן לקחת את המורים הדרושים לכך? כי המורה הוא סקובע את הרמה ולא התקציב בלבד יעטה את הפעולה. חשוב מאד להתאים את התכנית לכפר ולסביבתו של הילד וליצור את הקשר ההדוק בין הילד ומטקו. אך יש לציין את העובדה המעציבה שהקידום בטמח זה של הקמת מועדונים איננו מספיק. כן ישנם מקומות שנפתחו מועדונים ולא המטיכו בכך מפני / שהאדט המרכז עזב את המקום.

אשר לענין הקייטנות - כבר עמדה על כך חברת-הכנסת תלמי שהדבר מכוון לילדי בתי-הספר והגנים. כבר שמענו על כך טקירה מפורטת יותר מהגברת בנלי. אולט הקשר עם לשכת הנוער צריך להיות הדוק יותר, ובעיקר, בביצוע הטמח ההדרכתי. גם בטמח זה קיים שיתוף עם המרכז החקלאי הגבי מוטבים של תנועת המוטבים - עם תנועת המוטבים. אך אין זה מטפן את הארכים. כבר דובר על כך בטנה שעברה שיש לבצע סקר אם הקייטנות באמצעות פנימיות יעילות יותר. צדמה לי, כי הקייטנות באמצעות פנימיות הן היעילות ביותר ועל לשכת הנוער לתת את דעתה כיצד / לשכללן.

אינני יודעת כיצד נתקדם אם לא ניתן כאן דחיפה רבה לפעולות לשכת הנוער, ובעיקר, עקב העליה הגדולה שעומדת לפתאם.

ראוני להטיב לחברת-הכנסת תלמי, כי גיטתו של המסרד הוכרזה מעל במת הכנסת ואינני חושבת שצריך להעמיד את הדברים כאילו מיטהו מתעלם מהבעיה. נוואה לי שהיא גלויה לכל.

פ. זואריץ:

האט אכסניות הנוער יכולות לשתוח את דלתותיהן בפני כיתות בית-הספר? כי נתקלתי שבת-ספר רוצים לתכנן טיול למספר ימים ומתקשים במציאת מקום לינה? מהי ריית המסרד בהם ישנן אכסניות נוער?